

SOCIETAS ROMANA EDITRIX

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

quae proprietatem habet Italici diarii "Corriere d'Italia",
et menstrui commentarii "VOX URBIS", quaelibet
opera edenda suscipit.

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

MONITUM

Operculi paginae commentarii VOX URBIS ad nuncia
officinarum, librorum, artificum evulganda, apta maxime
sunt, quod commentarius ipse per universas orbis regiones
latissime diffunditur.

Requirantur pretii prospectus
a SOCIETATE ROMANA EDITRICE

Roma - Via delle Coppelle, 35 - Roma

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Februario MCMX

Num. II.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS ROMANA EDITRIX

Premium annuae subnotationis, est:

In Italia: Libellarum **6**

ubique extra Italiam: Lib. **9** (Doll. **1,80**; Sch. **7**; M. **7**; Rubl. **4**; Coron. **9**)

ante solvendum et recto tramite mittendum

ad SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA

apud
Gebethner et Wolf

Varsaviae Polonorum
Rakewskie Przedmiescie, 15

IN ANGLIA

apud
Kronika Rodzinna

Varsaviae Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6.

IN CANADA

apud
Burns and Oates

London W.
28, Orchard Street.

apud
Librairie Granger Frères

Montreal
1699, Rue Notre-Dame

"CORRIERE D'ITALIA,"

Darium Romanum negotia pertractans quae ad res civiles,
religionem, commercia spectant.

Catholicorum diariorum omnium in Italia maxime diffusum.

Noticias quotidie sibi proprias accipit tum ex Italia, pro
cuius provinciis peculiares, quotidie pariter, vulgar
editiones, tum e praecipuis civitatibus orbis universi.

Premium annuae subnotationis est:

In Italia lib. 15; apud exteras gentes lib. 30.

Subnotatio cumulativa cum commentario VOX URBIS:

In Italia libel. 18; ubique extra Italianam lib. 34,50.

Subnotationes mittantur
ad SOCIETATEM ROMANAM EDITRICEM
ROMA — Via delle Coppelle 35, — ROMA

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Februario MCMX

Num. II.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

leopoldi II Belgarum regis laudatio habita in aede Xystina coram SS. D. Pio PP. X a Petro Angelini S. S. ab epistolis ad Principes XVI cal. Februar. an. MDCCCCX.
De sacra Theologia.
Hymni duo in honorem S. Sophiae VId. Martyris.
Commentationes philologicae. — De Luciano.
Varia. — De vetustate seminis frumenti.
Colloquia latina. — Deliberatio de Iusu.
Ex Sacris Congregationibus Romantis sententiae novissimae se-lectae.

Diarium Vaticanum.
Annales. — Cretensis quaestio.
Publici per orbem coetus legibus ferendis.
Per orbem.
Domestica iunera.
Ilibrorum recensio.
libri recens dono accepit.
locl.
Aentigmata.
Appendix: Arrae Gorgonae.

LEOPOLDI II BELGARUM REGIS LAUDATIO

HABITA IN AEDE XYSTINA CORAM SS. D. PIO X
A PETRO ANGELINI S. S. AB EPISTOLIS AD PRINCIPES XVI CAL. FEBRUAR. AN. MDCCCCX⁽¹⁾

De Principe Viro verba facturus, cuius nomen memoria Belgiae gentis excidet nunquam, velim parem rei magnitudini et loci huius maiestati vim afferre dicendi. Qua ingenii facultate etiamsi pollerem, nihilominus et consessus hic orbis terrarum nobilissimus, et augustus praesertim, BEATISSIME PATER, Tui praesentis aspectus nervos omnes virtutis eliderent. Verum erigit cogitatio, honorificum id munus ab Eo mihi fuisse delatum, cuius in vivos benignitas haud minor est quam pietas in mortuos, et complorati Regis laudem impetrans dicentes extenuari non posse, quippe quae sua luce nitent, non mutuato fulgore, pateatque tam late, ut in ea deesse facundia nemini queat. In uberrima vero copia ad argumentum subiecta conabor summas attingere ac sub uno veluti aspectu ponere, quam bene, ci-vilibus et saeris rebus tuendis, provehendis, LEOPOLDUS rex de sua patria fuerit promeritus.

Olim, quum bella crebrios gererentur atque diuturnius, populorum fortuna tota fuit in re militari posita, eratque prima regibus commendatio ad gloriam si qua ex bellicis rebus comparari potuisset. Nunc vero, positis armis, aut certe ad pacis ornamenti delitescentibus, gratiora sunt ea quae ingenio ac ratione persequimur, quam quae viribus. Quapropter hodierna hominum actio in commodis civitatis tuendis maxime cer-

nitur, omnisque agendi cogitandique solertia in eo versatur ut sit vita munitor, atque ut dando et accipiendo mutuandisque facultatibus et commodandis nulla re indigeamus. Quia vero singulorum facultates et copiae divitiae sunt civitatis, hinc maximo in honore habentur et agrorum cultura et earum rerum, quibus abundamus, exportatio, quibus egemus inventio; mercatura magna et copiosa, multa undique apportans multisque impertiens; industriae omne genus ac studia maxime illarum rerum, quibus exultior fit hominum vita, ipsaque communitas potest singulorum civium vires ad suos usus adiungere.

His bonis affluere Belgas compertum est omnibus, praesertim ab annis quinque ac viginti, ex quo rerum publicarum administratio per catholicos geritur ea felicitate, ut vix gentem reperias que cum hoc populo angustis finibus circumscripto sit comparanda. Adeo parum firmamenti habent conjectae ab inimicis criminationes in eos qui causam agunt religionis et iustitiae, quasi scopolio adhaereant ab omnique adscensu humanitatis abhorreant! Iam, si ex florente populi statu licet aestimare principem, magna equidem LEOPOLDO pars est attribuenda laudis. Nec est quod occurratur, in libera civitate, in qua non unius dominatu omnia teneantur, reges esse nomine magis quam imperio. Ne-

(1) Quod Magister clarissimus novo benevolentiae suae erga Voxem Urbis testimonio concederit, ut laudatio haec a nobis ederetur, amplissimas grates referimus.

ARRAE GORGONIAE

I.

Vigilia aderat iam noctis tertia: undevicesimana castra penes Bructerios, inter Amitiae fluminis fontes mediumque Lupiae fluminis cursum, (ibi enim ad Bructerios prospiciendos muniri legionem Quinetilius Varus consul iusserat) decuria comitante optio circumlustrabat.

Dormientibus castris omnis armorum strepitus per altam noctis quietem silebat, nisi quem properantes circa vallum alterni vigilum gressus ederent: sed hirta circum atque densissima nemora, quae undique ex oppido ad imum castra eingebant, late ululabant vehementi vento quassata. Imminente nitido Iulii mensis novilunio, stellis sine numero splendebat caelum, at nullum per densa silvarum galeae vel cuspides vigilum remittebant lumen. Exiguum agmen alia post aliam adventare primum, modo discedere excubiae animadvertebant: nec aliis sonitus tandem superfuit, nisi silvarum vento frementium, quo interdum consedente, lenis murmur ex ima valle aquae fluentis strepebat.

Profecto, Lupia flumen non magis quam biscentum ab aggere passibus Rhenum versus defluebat, cuius argenteas spumas tremulis splendoribus tacitae stellae lingebant; at Naiadum Driadumque nocturnas choreas densissimae arbores a custodibus undevicesimanis invideae prohibebant.

Repente vero, per summam quietem repetiti sagitarum sonitus circa vallum septentrionale auditi: ac simul altus equi nitritus ungula quotientis viam. Mox additus ramorum streitus, quos properantis impetus impelleret, avelleret, atque frangeret sensim. Tunc igitur excubia prima, quae pro porta principali ad velutum tentoria vigilabat, (Lucanus quidem erat tirunculus, nec unius quidem anni stipendia meritus) pilum arripuit, ac, turbato licet animo ob insolitum media nocte equitis adventum, per silvae limen, ubi iter ad flumen hiabat, concito pede ultro se obtulit. Nondum vero decimo gressu processerat, quum equus e silva erupit, hirtis crinibus, fumanti anhelitu, oculisque terrore insigni militibus ita ut per ipsam noctem splendescerent.

Miles autem contra belluam prosiliens nihil territus laevam in fraenum dedit, hinnientem ac frementem totis viribus retinuit, iamque equitem elata cuspide petens:

— Recita signum — obiurgavit — aut statim feriam!

At ille, morae impatiens, irata voce redarguit: — Eques Romanus sum, solve lora — atque in his, ad moto calcare, belluam concitavit, quae, extollens sese ac vibrans cervicem, retincentem pene subvertit. Pedes vero, mordicus traeno haerens, altius vicissim increpuit:

— Castodian ago, aedopol, da signum, aut vivus non procedes!

— Martem obiestor! — retrulit ille — duriorem bardam inveni nunquam: iamque indigere te sentio ut crasso capiti ense medear! Imperatoris e castris venio; vestrum signum qui sciäm?

Mox novo equi concessu iactatus: — Abeamus — addit — cito, tiruncule: audisne quam frequens mors circumvolvet?

Dum enim uteque sub vallo disputat, stridere tela undique ac prosilire ex opposito nemore audiebantur et proprius et longius tenebras noctis ferire. Repugnabat autem contumax adhuc pedes, quum hinnitus altissimus et quasi ululatus equi ex ore prorupit, seseque excusit bellua tanta vi, ut quasi expulsatum follem equitem prope deicerit.

Hic tamen lora retinens genibus ac poplite calcitrantem compescuit, iamque calcar rursus tentabat, quum clamavit statim tanta voce, ut vulneratum extemplo alter crediderit:

— Mala te pestis perdat!... ecquid miserrimo mihi?
— Habesne? — rogavit inferior — quid clamas?
— Non ego, herele, non ego: at anima mea Pegasus. Age, palpa, tiro, habet miser in latus!

Presilierat ex ephippio interea eques atque ipse vulnus palpabat eruentaque excutius equino sanguine manum peditis attonitam faciem irrorabat. Qui, lieet causae incisus, qua equi vulnus tam vehementer illum afficeret, flexit animum tandem. Tunc sustinentes utrinque fraenum ad stationem ambo progrediuntur. Eos vero sequebatur ululans praeterea bellua, quam herus anxie per tenebras blandiebatur, voculisque iteratis nitebatur frustra placare.

Hac ratione quum portam attigissent, facularios obscuriam accurrere viderunt, quos centurio excubiarum misserat, ut clamoris insoliti causam explorarent. Ex quibus decurio progressus statim pediti imperavit:

— Quid est, Macci, quid clamas?
— Haud ego clamo, at hic...
— Sat est — interceptit eques, tuque, decurio, caudicem hunc lauda, qui a me, Varianis e castris veniente, signum quaerit, quousque Pegasus vulneraretur. Admoveete, quaeso, taedas, ut carissimae belluae vulnus videam!

Admota facula lustratur equus, visumque in latere telum defixum sanguisque e vulneris labiis continuo prosiliens in humum. Erat autem bellua statura procera ac nobilissima forma, cuius oculi, fletu praeterea suffusi humano veluti ietu micare ac precari videbantur. Nec eques minore cruciatus affectus apparebat, qui modo belluae suaviter blandiebatur, modo decurioni conquerebatur, modo tirunculo furens imprecabatur.

At decurio tandem morae impatiens sistere militem se coram iussit sciscitavitque:

— Quis es atque unde mitteris?
— Aneus Atilius Vibenna nominor, qui meo equo stipendia facio: Vari Imperatoris ad Caecilium legatus veni.

(Ad proximum numerum).

L. A. COSTAGGINI.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

USUM LATINI SERMONIS PER ORBEM UNIVERSUM TUETUR AC FOVET

Itaque, latine omnino exarata, scripta edit, quae populos omnes aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones, a nunciis et significationibus ad simplices et facili stylo expressas descriptiones, narratiunculas, dramaticas actiones; ab antiquitatis scientia ad dialogos vitae argumenta maxime communia tractantes, unde colloquia latine inire atque alere detur; a doctorum virorum scriptis nondum vulgatis aut parum cognitis ad primas adolescentium exercitationes, quae incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus conferant; a Pontificiis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inductas; haec omnia ut quisque vel ex dissitis regionibus, vel cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus alter ab altero difformis per commentarium eundem explere desideria sua possit.

Pretium annuae subnotationis est:

In Italia libellarum 6;

ubique extra Italianam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

ante solvendum et recto tramite mittendum

ad Societatem Editricem Romanam

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA,

quae commentarium possidet nunc atque administrat.

SOCIETAS ROMANA EDITRIX

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

quae proprietatem habet Italici diarii "Corriere d'Italia",
et menstrui commentarii "VOX URBIS", quaelibet
opera edenda suscipit.

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

MONITUM

Operculi paginae commentarii VOX URBIS ad nuncia
officinarum, librorum, artificum evulganda, apta maxime
sunt, quod commentarius ipse per universas orbis regiones
latissime diffunditur.

Requirantur pretii prospectus
a SOCIETATE ROMANA EDITRICE

Roma - Via delle Coppelle, 35 - Roma

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Martio MCMX

Num. III.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS ROMANA EDITRIX

Pretium annuae subnotationis, est:

In Italia: Libellarum **6**

ubique extra Italiam: Lib. **9** (Doll. **1,80**; Sch. **7**; M. **7**; Rubl. **4**; Coron. **9**)

ante solvendum et recto tramite mittendum

ad SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA

apud
Gebethner et Wolf

Varsaviae Polonorum
Rakewskie Przedmiescie, 15

IN ANGLIA

apud
"Kronika Rodzinna", Burns and Oates

Varsaviae Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6,

IN CANADA

apud
Librairie Granger Frères

London W.
28, Orchard Street.
Montreal
1699, Rue Notre-Dame